

వివికలక్ష్మి

రెండవ గంటల బస్సు ప్రయాణంతో ఒక్కతా మదయిపోయింది. వీధిలోంచి లోపలికి అడుగుపెట్టి ఏవో నవ్వులు వినిపించడంతో జూర్ర అటువయిపు తిప్పాను. మా బావా, వరం ఒకే మంచమీద కూర్చుని వున్నాడు మంటవా నానుకుని వున్న గదిలో. షాక్ తిన్నట్లు నిలబడిపోయాను. వరం నవ్వుతున్నదలా నేను కనపడగానే ఒక్క అంగలో గది లోంచి బయటవడి వాళ్ళ యింటవేపు పారి పోయింది. బావ ఏం జరిగిందా అన్నట్లు ఇటువయిపు తిరిగి నన్ను చూడగానే నివ్వెరపోతూ లేచి నిండున్నాడు. అంతలోనే కంగరు కప్పి పుచ్చుకుంటూ—

“రా! రా! బావా” అంటూ ఆహ్వానించాడు. భుజాన వేలాడుతున్న బాగ్ ను దిండుకుంటూ—

“ఎప్పుడొచ్చావ్!” అన్నాను. నా గొంతులో సౌమ్యత లేకపోవటంతో జగన్నాథం తబ్బిబ్బు వదాడు.

“మొన్న వచ్చాను.” వకలక్ష్మిని గురించి ప్రశ్నించాలనుంది. కానీ ఏమని ప్రశ్నించను? ఎలా?

యింతలో చెలాయ లలిత “వరం” అంటూ అరుడుకుంటూ వచ్చి, నన్ను చూస్తూనే కళ్ళు యింకంకచేసి “అరేయీ! అన్నయ్యా!” ఎప్పు

డొచ్చావ్!” అంది. అనడమేంటి. “అమ్మా! అన్నయ్యొచ్చాడే” అంటూ ఆడుస్తూ లోపలకు పోడం, అమ్మను వెంటబెట్టుకు రాడం ఒకచాని వెంబడి ఒకటి జరిగిపోయాయి.

అమ్మ నా రాకకు చాలా సంతోషించింది. సహజ దోరణిలో “నీకు దయలేదనీ, మండగల కూడా రావటంలేదనీ” నివ్వూరం వేసింది. అంతలోనే “పోనీ! యిన్నాళ్ళకయినా వచ్చావు?” అంటూ సరికృప్తి ప్రకటించింది. యిలా ఆవిశ మాటాడుతుంటే అనిదకు అన్యమనస్కంగా జవాబిస్తున్నాను.

నాన్న ఎవరినో వెంటబెట్టుకుని వచ్చినట్లున్నాడు. “అమ్మాయీ! బావ పంపించిమ్మా!” అంటూ వీధిలోంచి అరిచాడు.

లలిత చావ తీసుకువెళ్ళి కలుపు చాటునిందే అందించింది. దాని గొంతు వినిపించలేదు కానీ నాన్న గొంతు వినిపించింది “ఇప్పుడే వస్తాను! మా వెదాడు వచ్చాట్ల కూర్చోండి!”

“ఎప్పుడొచ్చావురా బాబీ!” నాన్న ఆప్యాయంగా పల్కరించాడు.

“యిప్పుడే!” “వరీక్షలేవో వున్నాయన్నావు మీ బాక్ లో! బాగా రాసావా?”

చెప్పాను. ఆయన కుకలప్రకృతిలకు మధ్యలో మా అమ్మ అడ్డుపడుతోంది ‘మాదండీ:

వెలికండ్రి ఎంతెలా చిక్కిపోయాడో! యీ సారైనా పెళ్ళికి మెడలు వంచాలంటూ....

ఆయన వీధిలోకి వెళ్ళాడు.

“కబారు తరవాత చెప్పుకోవచ్చు! నాన్న గారికి పెట్టిన వేళ్ళీళ్ళు వున్నట్టున్నాయి! లలితా! తువ్వాయి యియ్యి! స్నానంచేస్తాడు.” స్నానం చేస్తున్నాను.

వెచ్చటి నీళ్ళు ఒంటిమీద వడుతుంటే ఆ చలిలో చిత్రంగా సుఖంగా వుంది. ఆ హాయిలో మనసు లగ్నం కావటం లేదు. వరం మట్టా బావమట్టా తిరుగుతోంది.

వరలక్ష్మి మా పెదనాన్న కూతురు. వాళ్ళ కుటుంబానికి మా కుటుంబానికి మధ్య వచ్చగడ్డి వేసే భగవంతుంది. అన్నదమ్ములిద్దరూ మాట్లాడుకొని పాతిక ఏళ్ళయిందిట. యీ మధ్య పదేళ్ళుగా చితికిపోయాడుట. కూతురికి పెళ్ళి కూడా చేయలేకపోయాడని వింటున్నాను. గ్రామ రాజకీయాల్లోకూడా ఆయన మా నాన్న కన్న క్రాస్త వెనకబడి పోయాడనటానికి నిదర్శనం వంచాయితీ ప్రెసిడెంటుగిరి మా నాన్నకు దక్కటమే. అయితే మళ్ళీ ఎన్నికలలో మా పెదనాన్న గెలుస్తాడని ఒక పుకారు వుంది. ఏది ఎంతవరకూ నిజమో నాకు స్పష్టంగా తెలీదు. కాని, పిలలమయన మేం ఒకరి యింటికి ఒకరు ఆవుడవుడు వెళ్ళటం వుంది. ముఖ్యంగా వరం యిక్కడికి వస్తుంటుంది. మా పెదనాన్న ఆరుగురు కూతుళ్ళలో అదే పెద్దది. వరమూ నా చెల్లెలు మొగుడూ ఒక మంచంమీద కూర్చోటమేంటి?

భోజనాల దగ్గర నాన్న తన మామూలు ధోరణిలో ఏవేవో మాట్లాడుతున్నాడు. బావ మొహంలో భావాలు అంతు చిక్కటంలేదు. నేనేమయినా అనవసరంగా ఆలోచిస్తున్నానా?

భోజనాలు చివరి దశకు చేరుకుంటుండగా—

“యీ వేళ వరం రాలేదంటే....?”

ఆశ్చర్యంగా నాన్నవయపు మాళాను. వరం రాక గూర్చి ప్రత్యేకంగా అడగటమేమిటన్నది నా ప్రశ్న. ఆ దృశ్యం నా కంట బడటం వల్ల యీ ప్రశ్న ఏర్పడిందా? ఆలోచన తెగలేదు.

జ్యోతి

ఆయన ధోరణిలో ఏదో అసాధరణత నాకు అవుపిస్తోంది.

“వచ్చిందే!” అంది అమ్మ చెల్లాయి వయపు తిరిగి.

“అ! వెంటనే వెళ్ళిపోయింది” లలిత జవాబిచ్చింది.

తాంబూలం నవుల్లా నాన్న బయటకు వెళ్ళాడు. ఆయన గమ్మస్థానం చెరువు గట్టు మీద రాచివెట్టు. ఊళ్ళో పదిమంది అక్కడకు చేరి గంట్లో రెండు గంటలో లోకాభిరామాయ ఇంట్లో పడతారు.

“మనమూ అలా వెళ్ళామా బావా!”

నా ప్రశ్నకు జవాబుగా తలావి చెప్పలు వేసుకొన్నాడు జగన్నాధం.

ఆకాశంలో అష్టమచంద్రుడు వెన్నెల కురి పిస్తున్నాడు. మానంగా సిగరెట్లు కాలుస్తూ చెరువు గట్టుమీద నడుస్తున్నాం! కీచరాళ్ళ శబ్దం ఆ నిశ్శబ్దంలో చిత్రంగా వుంది. రాచివెట్టు దాటాం! ఊరు నెమ్మది నెమ్మదిగా మాకు దూరమవుతోంది.

“ఏం సినిమాలు చూసావోయ్!”

బావ ప్రశ్నకు జవాబివ్వలేక పోయాను. అడిగెయ్యాలన్న నిశ్చయం జరిగిపోయింది. ఎలా అన్నదే తెలియటంలేదు.

“యిక్కడ కూర్చుందాం!” అన్నాను.

ఒత్తు గడ్డి వుండక్కడ. చెరువులో అలలు చిన్న అలికిడి సృష్టిస్తున్నాయి. వందెకరాల చెరువు అడి. బావ మట్టిరాళ్ళు చెరువులోకి విసురుతున్నాడు.

ఆ వెన్నెలలో అతని మొహంలో భావాలు నాకు దొరకటం లేదు.

హఠాత్తుగా నా వయపు తిరిగాడు.

“ఏంటలా చూస్తున్నావ్?”

“ఒక విషయం అడగాలనుంది...!”

చేతిలో రాయి నేలమీద జారవిడిచాడు. మోకాళ్ళమీద తల వెట్టుకొని నేరవయపు చూస్తూ తనకో తను గొణుకుంటున్నట్టు అన్నాడు.

“వరం గురించే కదూ!”

“అవును.

కొంతసేపు ఆలోచించి ఏదో భారం వదిలింతుకొంటున్నట్లు అన్నాడు.

“యా విషయం మీ చెల్లాయికి తెల్పు!”

భార్యకి ఈ విషయం తెలియటంలో అతడు ప్రత్యేకించి చెప్పవలసింది ఏమీ లేదు. కానీ అలా చెప్పటంలోనే ఏదో కొత్తదనం వుంది. నా ఊహకు అర్థంకాని కొత్తదనం:

“అంటే....?”

“యిలాంటి విషయం ఎలా మాట్లాడాలో నాకు అర్థంకాటం లేదు బావా!” అంటూ ఆగాడు.

ఒళ్ళు పట్టని కోపం వచ్చింది. చెయ్యటానికి ఏ అభ్యంతరాలూ వుండవు కాని... చెప్పటానికే వస్తాయి అన్ని సిగ్గులూ! తమాయించుకున్నాను. అతను నాకు బావ అయినంతమాత్రాన అతని దైనికి జీవితంలోకి తొంగి చూడటానికి నాకు అధికారమేంటి?

“యా విషయంగార్పి... తెలుసుకోవాలనుకుంటే మీ చెల్లాయినే అడుగు; అయామ్ టూ పీక్!” గొంతులో దిగులు:

అతడు సమర్థించుకోటం లేదు. చెయ్యనే లేదనటం లేదు.

“అదికాదు బావా!...”

నా మాటలు మధ్యలోనే ఖండిస్తూ అన్నాడు.

“దయచేసి... నన్నే ప్రశ్నించకు బావా! ఆ ఊటంలో నాకు కలిగిన ఆనందం... ఆ తరవాత యింత దుఃఖం కలిగిస్తుందని తెలిస్తే.... యింత వ్యామోహంలో పడిపోయే వాడిని కాదేమో! మరొకరి బ్రతుకును సర్వనాశనం చేసేవాడిని కాదేమో! యింత బాధవడుతూ కూడా... ఎందుకలా లొంగిపోతాను; నాకెందుకీ బలహీనత....!”

మనిషి సన్నగా వణుకుతున్నాడు. లోపల్లో పలవున్న దుఃఖం అతని శరీరాన్నంతనీ కుదిపి వేస్తున్నట్లుంది: ఆ పరిస్థితిలో అతన్ని నేను యిబ్బంది పెట్టలేకపోయాను.

కొంతసేపట్లో అతను తేరుకొన్నాక ఇంటి మొహం పట్టాం:

మర్నాటి సాయంకాలంగాని చెల్లాయిని ఈ విషయం అడగడానికికుదరలేదు. భార్యార్థ రలక యిద్దరికీ తెలిసిన విషయమయినప్పుడు నేను కలగచేసుకోట మొందుకు అనిపించింది. కాని, బావ దుఃఖం మనసులో మొదులుతుంటే నా జోక్యం అవసరమే అనిపించింది. బావ అన్నాడేగాని చెల్లాయికి యీ విషయం తెలుసునా? దాన్ని అడిగితే ఏం బాధపడుతుందో: రకరకాల ఆలోచనలు:

పెరట్లో కొబ్బరి మొక్కల దగ్గర మంచం మీద కూర్చున్నాం:

“లల్లీ! బావ...”

“రాత్రి చెప్పారు. అంతా నీకు చెప్పాలా...”

అంది బుర్ర వంచుకొని.

కొంతసేపు అది నశయించింది. తర్వాత స్వరంలో ఒక చిత్రమైన గర్వం తొంగి చూస్తుండగా ఆరంభించింది—అది చెప్పినదాని సారాంశం యిది.

“—అటు మొన్న మీ బావ వచ్చారు. సాయంకాలం నాలుగూ నాలుగున్నర అవుతుంది. నేను లోపలికి రాగూడదు. ఆయన మంచంమీద కూర్చుని ఏదో మాట్లాడుతున్నారు. ఇంతలో నాన్న వచ్చాడు. ఆయనతో కబుర్లు చెబుతూ కూర్చున్నాడు. వరం అక్కయ్యకూడా అదే టయింకి వచ్చింది. మీ బావగారిని చూస్తూనే వెళ్ళిపోవోతుంటే నాన్నే “దావే! వరం!” అంటూ పిలిచాడు. కాస్తేపు కబురయాయి.

“యా వేళ్ళికి మీ పిన్నమ్మకి సాయం చెయ్యవే! రాత్రి ఇక్కడే పడుకుండువుగాని... బావమాడా వచ్చాడా! వంటంతా చెయ్యలేదు...”

“అలాగే చిన్నన్నా కానీ...” అందది.

“మీ యింటికి కవురెడతానే!” అన్నాడు నాన్న బయటికి వెళ్తూ. వరం వంట యింట్లోకి వెళ్ళింది. మీ బావగారు బట్టలు మార్చుకుని పుస్తకం పట్టుకుకూర్చున్నారు. నేను పెరట్లో నించుని జాంకాయలు ముగ్గయేమో చూస్తూన్నాను.

“చీకట్లో యిక్కడ దేవుళ్ళాడుతున్నా

ఆ అవున్నను నెను
 గానుగా లేనను పున్నారా?

వెండుకే? అంటూ నాన్న వచ్చాడు. నేనేదో చాచు చాచాను

“నలేగానీ ఓ మాట” అన్నాడు.

ఏంటా అన్నట్లు చూసాను.

“మన వరం వుంది చూసావా! దానికీ పాతికా నిండినట్లున్నాయి!”

“అవును!”

“ఓ చెంప నెరిసిపోతూనే వుంది పాపం. దాని బాబా పాపం పెళ్ళి చెయ్యలేకపోతున్నాడు. తలుచుకొంటుంటే మన వంశం గౌరవం ఏమయిపోతుందా అని భయం వేస్తోంది కోర్కెలు తీరాలన్న వయసులో పెళ్ళిళ్ళు కాక అడ్డమైనవాళ్ళతోనూ సంబంధాలు పెట్టుకొని యింటిలిపాదికీ తలవంపులు తెచ్చే ఆడపిల్లల కథలు ఎన్ని వినటంలేదూ! పాపం!”

అమోమయంగా చూస్తున్నాను.

“అందుకని మనం దానిని దయదలచాలి” అన్నాడు నాన్న.

“??”

“మన కులగౌరవం కోసం సాటి ఆడ దానికోసం సువ్వీ త్యాగం చెయ్యాలమ్మా! ఇందులో తప్పకూడా ఏమీలేదు! పూర్వం వ్యాసమహాముని లాంటి వారే వీటిని నమ్మటం

చారు ”

“నాకేం అర్థంకావటం లేదు నాన్నా?”

“మరేం లేదమ్మా! మీ ఆయన వరం కలుసుకోనేటట్లు చెయ్యాలి. వంశ గౌరవం నిలుస్తుంది. యీ మాత్రం త్యాగం చెయ్యటం వల వరం కోర్కెలు తీరతాయి! ఎటునుంచి ఎటొచ్చి ఏం జరిగినా మందో మాకో చూటా నికీ మనం వుండనే వున్నాం! ఇంట్లో ఇంట్లో విషయం కనక బయటకు పొక్కదు

నాన్న మాటలు మొదట్లో నాకు రుచించలేదు. కానీ నా త్యాగంవల్ల ఎంతమంది ఊపిరాలు రక్షించబడతాయో నాన్న వివరంగా చెప్తూనే వరంమీద జాలేసింది! నాకన్న పదేళ్ళు పెద్దది తను! పాపం! అనుకున్నాను.

ఆ రాత్రి వాళ్ళిద్దరికీ మంచాలు ఒకచోటే చేయించాడు నాన్న. నేను చాపమీద పడుకున్నాను మండువాలో. అర్ధరాత్రి బాప నన్ను లేపారు. ఆయనకి నిద్రపట్టటం లేదుట! నాన్న చెప్పిన మాటలు గుర్తున్నాయి. ఆయన మరో త్రీ పట్ల దృష్టి వుండే మనిషి కాదు. నేను యిక్కడకు వచ్చి నెల దాటిపోయింది “ఎందువల్లా?” అన్నాను అమాయకంగా మొహంపెట్టి. “నువ్వెప్పుడూ యింకే ”

మారాంగా అన్నాడు.

నాన్న గుర్తొస్తున్నాడు. ఆయన చెయ్యి మన్న త్యాగం గుర్తొస్తోంది. గొంతు పెకల్చుకొని అన్నాను.

“ఫరవాలేదు. వరం వుందిగా?”

“వచ్చు! తప్పకుండా వెదవ్వే శాకోశం!” అన్నారు.

“పాపం: దానికి పాతిక ఏళ్ళు వచ్చాయండీ. అది మాత్రం ఉప్పు పులుసు తింటుందేమా?”

“నోరుమ్మే!” అంటూ వెళ్ళిపోయారు.

ఎరంకూడా గొడవపెట్టలేదు! పాపం: అది మాత్రం మనిషికాదు!”

లలిత గొంతులో త్యాగం చేసినాన్న ఫీలింగు బలంగా వుంది.

యా జరిగిన సంఘటన యింత వివరంగా అది చెప్పలేకపోయినా జరిగినదిదే అని ఘాహించగలిగాను.

నేనేం మాట్లాడకపోవటంతో దానికి ఏదో భయం కలిగినట్టుంది. ప్రవంచం గురించీ మనుషుల అంతర్గత స్వభావాల గురించీ అర్థం చేసుకోవటానికి తగిన వయసుకూడా దానికి లేదు. పద్నాలుగేళ్ళ వయసులో యీ దేశంలో ఆడపిల్లలు వెళ్ళిళ్ళు చేసుకొని పిల్లలనుకూడా కనేస్తున్నారు గాని ఏ విషయాన్నయినా లోతుగా ఆలోచించే స్థాయికి ఎదుగుతున్నారా; అందుకే వాళ్ళను త్యాగాలూ, ప్రేమలూ, కన్నీళ్ళూ, కష్టాలూ ఆకరించినంత బలంగా మరేవీ ఆకరించలేవేమో!

“నేనేమయినా తప్ప చేసినా అన్నయ్యా!”

భయం నిండిన దాని గొంతుక నా ఆవేశాన్ని అణిచేసింది.

“సర్లే వెళ్ళు.” విసుగ్గా అన్నాను.

అది వెళ్ళలేదు కొంచెం సేపు తటవటాయిస్తూ అంది.

“నాకేంటో భయంగా వుందిరా : దాని పిచ్చిలోనే ఆయన వడిపోతే నా కాపురం ఏమవుతుంది? నేను వయసులో చిన్నదాన్నిట! దానికన్నా బావుంటానుట! అందువల్ల బావ

నన్ను వదలేదుట! నాన్న మాటలు నిజమే నంటావా?”

ఈ ఆలోచనలన్నీ ముందేమయినాయి? — అన్న ముక్క నోటి చివరివరకూ వచ్చింది. కాని అనలేదు.

అది వెళ్ళిపోయింది

దానికి భయంగానూ బెంగగానూ వుంది. బావ సరేసరి: క్షణికమైన కోరికలో సాహసించాడే కాని చేసింది తప్పేనని ప్రశ్నాత్మక పడుతున్నాడు: యింత వరం? అది మాత్రం ఎట్లా సంతోషపడగలడు?

యిది కథలలో తప్ప టీకలలో ఊహించలేని సమస్య. దీని కంతటికీ ప్రోత్సాహమిచ్చిన నాన్న మనసులో వున్నదేంటి? మంచి పరిస్థితి పట్ల కేవలం జాలే వున్నదా? అందుకు యిదే మార్గం అనుకున్నాడా? పల్లెటూళ్ళలో యిటు వంటి సంబంధాలను ప్రోత్సాహించటమనే పద్ధతి పూర్వం నుంచీ వున్నదేనా? నా పట్టువాసం చదువులో ఉద్యోగంలో జీవనవేగంలో యీ పల్లెటూరి బ్రతుకులో నిగూడమయివున్న యిలాంటి రహస్యాలు నా చెవులలో చేరలేదా? కాక మరేదయినా కారణం వున్నదా? ఏమిటది? ఏమిటది?

పెరల్లో మంచంమీద — అలాగే పడుకున్నాను. ఆకాశం మీదకు లగ్నం చేసిన చూపుల చుట్టూ చీకట్లు క్రమ్ముకొన్నాయి. తల నాడుగా వుంది.

“బాబీ! బాబీ!”

నన్నెవరో లేపుతున్నారు. కళ్ళు తెరిచాను నాన్న! జిగ్గమీ సాలతో వున్న ఆ ముఖంలో కనిపిస్తున్న అదుర్దా నాకు ఆ సమయంలో ఒక మహానలుడి మహోన్నత నటనలా కనిపించింది. భుజం పట్టుకుని కదుపుతున్నాడు.

లేచి కూర్చున్నాను.

“ఒంట్లో బావులేదా ?”

“అబ్బే! బానే వుందే!” అంటూ నించున్నాను. దూరాన లలిత నించుని వుంది. అది భయపడుతున్నట్లు తెలుస్తూనే వుంది.

(వి)చిత్రం విజ్ఞానం

“వదవద! మంచు కురుస్తోంది! లలితా! మంచం లోపల పెట్టించు!”

నాన్న గొంతు వినకనించి వినిపిస్తోంది.

తండ్రి చెప్పిన మాటకోసం భర్త అయిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయలను చంపడానికి సిద్ధపడిన శ్రీలు పుట్టిన గడ్డ యిది. మనసు ఆలోచిస్తూనే వుంది.

భోజనాలు పూర్తయాయి.

అలానే పూ నాన్నే మాట్లాడుతున్నాడు లలితా దావా అదోమాదిరిగా వున్నార అమ్మ పాత్ర అర్థమే కాలేదు నాకు

“తోటవైపు వెళ్ళామా? కాపలా సరిగా వుండో లేదో చూడొచ్చు” అన్నాను. నాన్న దుప్పటి కప్పుకుని కర్ర తీసుకొని బయల్దేరాడు.

మామిడి తోట గురించి దాన్ని కొట్టింది వ్యవసాయం పెట్టడం గూర్చి చెప్తున్నాడు. మాకోసం ఒట్టి గడ్డితో కూర్చొంటానికి తయారు చేసాడు సూరయ్య. వెచ్చగా వుంది గడ్డి. వ్యాధిగ్రూ వ్యవసాయం గూర్చి చెప్పకుంటున్నాడు. మామిటి చెట్లు పూతపలేక పూత నిలవటానికి ఏవో మందులు వచ్చాయంటున్నారు. నాన్న ఓసారి అంతా వర్కవేషింది వచ్చాడు. ఆయన కూర్చొగానే అన్నాను.

“వరమూ బావ గురించి నీకు తెలుసా?”

“ః!” అన్నాడు నవ్వుతూ.

“నీ వుద్దేశ్యం ఏమిటి?” నూటిగా అడిగాను.

పోలీసు కుక్కల (ఘాణ) శ క్తి మన ఊహా కందని మేరలో వుంటుంది. దొంగ ముట్టుకున్న వస్తువులమీదా, అతడు కాలుమోసిన ప్రదేశాల మీద, అతడు వినరించిన కొవ్వూ ఆస్తుములు వుంటాయి. మనిషి మనిషికి యీ కొవ్వూ ఆస్తుములలో తేడా వుంది. ఈ ఆస్తుముల వాస నను పసిగట్టి పోలీసు కుక్కలు దొంగలను వట్టుకుంటాయి. పోలీసుకుక్క (ఘాణ) శ క్తికి సమంగా మనిషి (ఘాణ) శ క్తి పెరగాలంటే అది సుమారు పదిలక్షల రెట్లు పెరగాల్సి వుంటుంది!!

“ఏముంది? పాపం! వరం మాత్రం మనిషి కాదా!”

“నీకు జాలేనా? మరేదయినా వుందా ?”

“అంటే ?”

“అంటే నీ అన్నగారిమీద కక్ష! రాజ క్షేయంలో తిరిగి ముందుకు రాకుండా ఆయనను చావు దెబ్బ కొట్టడం! ఏడిపించటం!”

“మూర్తి !!”

నా గొంతుక అగిపోయింది.

“నేను వాడికి తమ్ముణ్ణిరా! ఒకే కడుపున పుట్టిన అన్నదమ్ములంరా!”

నా తెలివితేటలు ఆయనని అంచనా వెయ్యి లేకపోతున్నాయి.

“—నాకు బుద్ధి లేదనుకుంటున్నావా?”

“బుద్ధుండే తప్ప చెయ్యిస్తున్నావా ?”

“తప్ప : నువ్వు తప్పంటున్నదేమిటి?”

“వాళ్ళ అక్రమ సంబంధం”

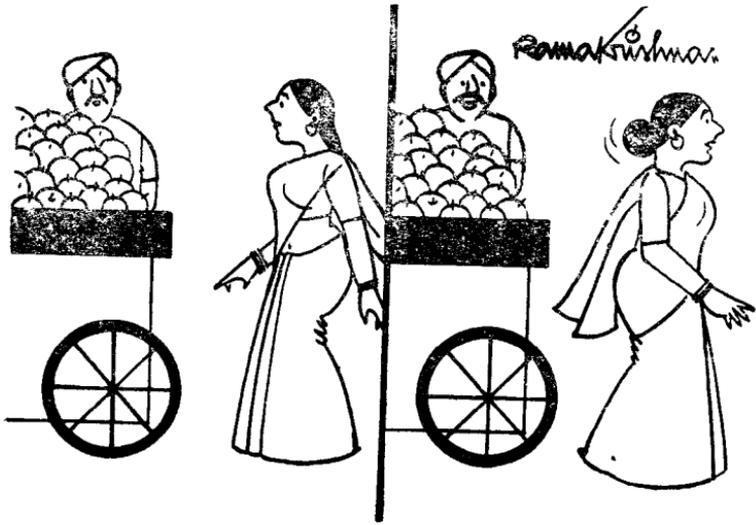
“అక్రమ సంబంధాలన్నీ తప్పలవుతాయా? వాటిని ‘తప్ప’ అనే భావం నీకు చుట్టూ వున్న మనుషులనుంచి సంక్రమించింది. నీకు గురువు చెలం కదా! యీలా మాట్లాడతావేంటి?”

ఆయన అవహసిస్తున్నాడా?

“చలం కోరేది స్వేచ్ఛ! నిర్బంధం కాదు.”

అన్నాను.

“అవునా! నే నిచ్చిందీ స్వేచ్ఛ! ఎవరినీ నేను నిర్బంధించలేదు.”

“నువ్వు వరాన్ని నిర్బంధించావు! బావను నిర్బంధించావు. వాళ్ళలో లేని ఉద్దేశ్యాన్ని పరిస్థితులతో కల్పించావు. ఆమెలో నిద్రపోతున్న వాంఛలను రేపి నీ స్వలాభానికి కక్షకీ ఉపయోగించుకున్నావు”.

యీసారి నాన్న ఉద్రేకపడలేదు.
 “నేను నా కూతురి జీవితం పాడుచేసానా? అయినా దాని జీవితం ఏమవుతుంది? నేను రక్షణగా వున్నానుకదా!”

“మాట మార్చుకు: స్వేచ్ఛగురించి నిర్బంధం గూర్చి మాట్లాడు: వరం బ్రతుకు పాడవుతుందా లేదా అన్నది వేరే ప్రశ్న. అది పూర్తిగా వేరే విషయం : నా దృష్టిలో అసమర్థులకు వచ్చు . బ్రతుకు పాడవమన్నదే లేదు”

“అవునా! నేనూ అంగీకరిస్తున్నాను! బ్రతుకు పాడవమన్నదే లేనపుడు యింకా కొన్ని క్షణాల లైంగిక సంయోగంవల్ల ఒరిగే నష్టమేముంటుంది ?”

అతడు నన్ను మాట్లాడనిస్తున్నాడు. తన వాదనకీ సరిపోయే మాట నా నోట దొర్లగానే దానికి వేరే అర్థాలు తీస్తున్నాడు:

“నే నన్నది పూర్తిగా విసలేనట్లుంది.

బ్రతుకు పాడవటం సర్వనాశనం కావటంవంటి వంటి వన్నీ వ్యక్తుల మానసిక స్థయిర్యానికి సంబంధించిన అంశాలు. నువ్వు వరం వయసునీ, లలిత శైశవాన్నీ, బావ వాంఛనీ ఉపయోగించుకుని నీ అన్నమీద దెబ్బ తీయటాన్ని ప్రయత్నించావు దానికి ఏ కడుపయినా వస్తే తల ఎత్తుకోలేగదూదా నలుగురిలోకి రాలేడుగదా—అని భావించావు!”

నాన్న కదలేదు.

“యిందులో చేయరానిదేదో చేసినట్లు అవసరంగా ఊహించుకుంటున్నావు గానీ నన్ను సంస్కర్తగా ఎందుకు అనుకోవు? బాల్య వివాహాలని సిరోధించటం విధవా వివాహాలను ప్రోత్సహించటం ఒకప్పటి సంఘం— అవసరాలు: ఎందరో కన్నెలుగానే జీవితాలు ముగించి వెయ్యటమో ఏ అలగవాడితోనో లేచిపోయి సానికొంపల పాలయి పురుగులు పట్టి రోడ్లపక్క అనాధల్లా మరణించటమో యీనాటి దుస్థితి: యీ పరిస్థితినుంచి బయట పడటానికి నేనొక అడుగువెయ్యటం ముందడుగే అవుతుంది నేను సంస్కర్తనే అవుతాను”

“సంస్కర్త!” గుండెలో పేరుకొం

(వి)చిత్ర విజ్ఞానం

సిఫిలిస్, గొనోరియా అనబడే సుఖ్యాదులు ప్రపంచమంతటా దినదిన ప్రవరమానమౌతున్నాయి: 1975 వ సంవత్సరం వరకు ఆమెరికాలో మాత్రం సుమారు 30 లక్షల మంది ఈ వ్యాధులకు గురైనారని, డగ్లస్ కాలిగన్, **SCIENCE DIGEST** పత్రికలో పేర్కొన్నాడు: బంతి ఆకారంలో వున్న క్రిమి “గోనోకాకల్” క్రిమి. వెంటనే తగినమందులు వాడకపోతే ఇది స్త్రీ పురుషుల్లో వంధ్యత్వమును (sterility) కలిగిస్తుంది. మెలికలు తిరిగి తిగలా వున్న క్రిమి “సిఫిలిస్” క్రిమి. ఇది అత్యంత ప్రమాదకరమైనది.

టున్న అసహ్యం గొంతులో నిండింది.

“మంద డుగు” అంటూ నన్ను, నేను సంభాషించుకొన్నాకీ—

“సంస్కర్త అంటే నీకు అర్థంకూడా తెలీదు”

కొందెంసేపు ఊరుకొని “చలంని చదివావు కదా! నువ్వు అర్థంచేసుకొన్నదేంటి?”

“నీ వడిగేదీ అనదల్చుకున్నదీ నాకు పూరాగా తెల్లు. చలం లైంగిక స్వేచ్ఛి వుండాలన్నాడంటావు”

“అదే అనుకున్నాను, వరానికి అవసరమైన దాన్ని సమకూర్చాను”

ఆయన దృఢత్వం కొద్దిగా ఓటలువారింది. ఉద్రేకంతో అందుకున్నాను

“చూడు నాన్నా! ఒక్క విషయం ఆడుగు తాను, శాస్త్రగ్రంథం విను: బాగా ఆలోచించు, వరాన్ని నీ ఆదర్శాలకీ సంస్కరణకీ ఎన్నుకున్నానంటున్నావు: బాగుంది. నువ్వు వరానికీ యీ సూత్రాలగురించీ లైంగిక స్వేచ్ఛగురించీ వివరించావోలేదో ఆమెను అంగీకరింపజేసావో లేదో నేను అడగటం లేదు ! చెల్లాయి లలిక వుంది. అది “స్త్రీ” అని చెప్పే అవయవాలు దానికి వున్నాయి. నేను “పురుషుడి” నని చెప్పే శరీర నిర్మాణం నాకు వుంది. దానికి యింకో వడేళ్ళదాకా పెళ్ళవకపోతే పాపం: అదీ వరంలాగే బాధపడుతుంది: అందువల్ల

‘యింట్లో యింట్లో గనక తెలియదు. ఏదయినా జరిగితే మందో మాకో యివ్వటానికీ నేనున్నాను ! నేను ముసిలాణీ కనక, అన్నకీ చెల్లికీ కలిపేస్తే సరిపోతుంది’ అనుకుని “ఆగాను.

ఒక్కొక్కమాటా ఆయన శరీరంలోని అణువణువులోని రక్తాన్ని పీల్చివేస్తుంటే మొహం తెల్లనయిపోతున్నట్లుంది ఆయన పజ వజా వణుకుతున్నాడు.

“నువ్వు అంగీకరిస్తానని చెప్పు నాన్నా. నీకు రెండు చేతులూ ఎత్తి మొక్కుతాను. ఈ మాటలు మాట్లాడినందుకు, యిలాంటి ఊహ చేసినందుకూ, యీ నా ధైర్యానికీ రేపే నువ్వు చెల్లాయితో చెవుతావు నాతో ఏకాంతంగా వుండవద్దనీ, ఒకే మంచంమీద కూర్చోవద్దనీ.”

మళ్ళీ అందుకున్నాను.

“అది వేరూ యిది వేరూ అంటావు బహుశా: కాని, దానికి జవాబు నా దగ్గరుంది. సంయోగానికి అవసరమయినవి శరీరాంగారే కాదు. మనసుకూడా ముఖ్యం ! లలికకీ నేను అన్నననీ, నాకు అది చెల్లెలనీ అన్నాచెల్లెళ్లు కలియరాదనీ పుట్టిన దగరనుంచీ మారకంతో పుట్టి పెరిగిన భావం. ఆ భావాన్ని చంపి తామభావన కలిగించటానికి కొంత ప్రయత్నం అవసరం: వరాన్నీ బావనీ కలపటానికి నీవు చేసిన ప్రయత్నాలకీ.. నన్నూ

చెల్లాయిని కలవటాన్ని చేయాలన్న ప్రయత్నాలకి రూపంలో భేదం ఏమాత్రం లేదు; కాదంటే నీవు మరింత బలమయిన పరిస్థితులను సృష్టించాలి అంటుంది; ఏం చెప్పు; అటువంటి భావం మామధ్య నువ్వు కలిగించగలవా; అందుకు యత్నించగలవా? "

నాన్న చేతిలో తురుపాను లేదు. ఆయన పడుతున్న బాధకు నిదర్శనంగా పెదాలు వణుకుతున్నాయి. ఎలాంటి సీతలోనూ నేలరాలని ఆయన నోటో చుట్ట నేల రాలింది. ఆయనలో నున్న అధర్మం నామీద ఉద్దేశపడకుండా చేసి వేసినట్లుంది. దొరికిపోయిన దొంగలా వున్నాడు.

"ఉపహం; నువ్వు జవాబివ్వలేవు నాన్నా; వాళ్ళ యిద్దరికీ మనసులో కోర్కె వుండి, ఆ కోరిక తీర్చుకోనూ లేక అణుచుకోనూ లేక సతమత మవుతుంటే యిద్దరికీ లైంగిక స్వేచ్ఛ గూర్చి చెప్పి, వాళ్ళే ఒక నిశ్చయం తీసుకునేటందుకు తగిన మనోదైర్యం కల్పించటం ఒక విషయం; భావ ఎలాంటివాడో నాకు భాగా తెలుసు. మగవాడికి సైతం శీలం అవసరమన్న అభిప్రాయం గల వాడు. అంత బలమయిన అభిప్రాయం వున్నప్పుడు ఎందుకు లొంగి పోవాలంటావు; మనుషులకి అభిప్రాయాలు నిలబెట్టుకొనే దృఢత్వం లేనంతమాత్రాన అభిప్రాయాలే వుండరాదనటం అక్రమం; అతని అభిప్రాయాలను మార్చే ప్రయత్నం ఎందుకు చెయ్యాలి; నీ ప్రయత్నాలకు చలం భావాలను అప్పయిచేసి నాతో వాదిస్తున్నావా; నేను లైంగిక నియమాలను అంగీకరించను. అంత మాత్రంచేత, ఆ నియమాలను తలదాల్చేవారిని నేను కొట్టి పారేయ్యను. మనసులో కోర్కెలుంటుకుని బరిదాటలేని అమాయకులనిగూర్చి జాలివడటంతో ఆరంభం వుంది. లోకానికి భయపడి 'తప్పకుండా పనులు' అనబడేవాటిని దొడ్డి దోవలో చేయటాన్ని అందులో వుంటే పురుషుడి మోసాన్నీ—'తప్ప' అని ఖండించటం వల్ల ప్రయోజనం వుంది. నెక్కు సంబంధాలు వ్యక్తులకు పరిమితమయ్యింది కాదు అవి సాంఘిక గమనంతో బలంగా ముడివడి వున్నా

యనీ విశ్వసించేవారిని, వారు ఊహించుకునే పున్నక పదంనుంచి క్రిందకి యిచ్చి వాళ్ళకు లైంగిక స్వేచ్ఛ నిచ్చానని కణ్ణు చెప్పతూ 'సంస్కార'నని వాదించటంతో ప్రయోజనం లేదు సరికదా నీ దుష్టబుద్ధి వుంది.

నాన్నా; తండ్రితో యిలా కొడుకు మాట్లాడే పరిస్థితిని నీ చేతులతో నీవే తెచ్చుకున్నావు. యిప్పటికయినా నీ అన్నగారిమీద కక్ష తీర్చుకోటం కోసం వరంలాంటి అమాయకురాలి కోర్కెలను వాడుకోకు; యింకా నయం, నీ మనసులో నున్న 'జాలి'తో నీ అన్న కూతురి వాంఛలకోసం—చలం కథలోలా—నువ్వే సిద్ధం కాలేదు;

ఒకవేళ ఆ ఉద్దేశంకూడా నీకు వున్నదేమో; అందుకు యిది ఒక ప్రయత్నమేమో!;" అనే శాన్ని అణుచుకోటాన్ని కానేవు ఆగాను.

"నీకు నిజంగా జాలే వుండివుంటే దాని వివాహానికి అవసరమైన డబ్బు యిచ్చివుండే వాడివి గాని యింత వికృతంగా ప్రవర్తించి వుండేవాడివి కాదు. నిన్ను తండ్రిగా అంగీకరించాలంటేనే అసహ్యం కలుగుతోంది "

ఆయనని అక్కడే వదిలేసి ఇంటిమోహం పట్టాను. ఆయన పట్ల ఏవగింపుతో నిలువెల్లా నిండిపోయింది.

'జరిగిన దాని' గూర్చి యింత బాధపడే నాలో 'జరగవలసిన' దేమిటన్న ప్రశ్న అప్పుడప్పుడు మెదుల్తోంది.

ఆ రాత్రి నిద్రపోలేకపోయాను.

వరం నా కళ్ళముందు మెదుల్తోంది. ఆమె మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరిస్తే పరిస్థితి వేరు. యిక్కడ కోర్కెలు తీర్చుకుంటూ యింటికి పోయి తనుచేసే పనికి తనను తను నిందించుకుంటూ కుమిలిపోతున్నట్లయితే ఆ పరిస్థితి వేరు. వరంమీద జాలితో నా గుండె నిండిపోయింది.

మర్నాడు వరాన్ని మా తోటలోకి తీసుకుపోయాను దాన్ని ఓదార్చాలి, దానికి బ్రతుకు పట్ల దైర్యమివ్వాలి అన్న నిశ్చయంతో.

"చూడు వరం!"

వరం తన విశాలమయిన కళ్ళను ఎత్తి నేల మీంచి నా వయపు దృష్టి మరల్చలేదు. దాని 'రహస్యం' నాకు తప్ప మరెవరికీ తెలియ దన్నట్లు భయపడిపోతోంది.

“సిగ్గుపడకు వరం! నువ్వు చేసినది తప్పు కానేకాదు ”

ఒక్క-మారుగా వరం నన్ను కౌగలించుకొని ఏడవటం ప్రారంభించింది. అంతలోనే వక్క-నున్న రాతిమీద తల కొట్టుకోటానికై ప్రయత్నించింది. అందునించి ఆమెనుంచి అవుతుంటే ఆమె ఏచి ఆవేశానికీ బలానికీ నాకే ఆకర్షణం వేసింది. వీవుమీద రాస్తూ కూర్చున్నాను.

ఆమె ఏడుపు నన్నుగిల్లక అన్నాను.

“బాధపడకు! విషయంలోకి వద్దాం!”

“యింకేం విషయం? నా బ్రతుకు నాకన మయిపోయింది. ఒక్కా పయీ తెలికుండా ప్రవర్తించాను. నన్నెవరయినా పెళ్ళాడుతారా? పెళ్ళాడినా యీ విషయం దాచుకొని యీ అపవిత్ర దేహంతో కాపురం చెయ్యగలనా? నేను బ్రతకటం అనవసరం ” నిరాశే నిండిన గొంతు!

మనిషికి ఆలోచన, స్వవిమర్శ అత్యయల సరామర్శమంచే వస్తాయిట!

రాత్రంతా చేసుకున్న రిహార్సల్స్ గుర్తు చేసుకుంటూ ఆరంభించాను.

యిదేమంత ఘోర నేరం కాదన్నాను. యిలాంటివి చాలామంది జీవితాల్లో సామాన్యమయిన విషయాలే అన్నాను. ఎవరూ దీనికి అనవసర ప్రాధాన్యత యివ్వరాదన్నాను. ఎవరి బ్రతుకును వారే నిర్ణయించుకోవాలనీ, బ్రతుకును సందించుకోవాలనూ . అది వద్దనుకోవాలనూ క్షమించరాని మూర్ఖత్వమున్నదనీ, దైర్యంగా ఎవరి సమస్యలను వారే పరిష్కరించుకోవాలనీ; సమస్యలు వచ్చినప్పుడే గుండె నిబ్బరం అవసరమనీ; 'తప్ప' అనుకుంటున్నది చేయటంకన్న దాన్నుంచి బయటకు రావడమే గొప్పతనమనీ చాలా చెప్పాను. చాలానేవు చెప్పాను. చాలా మాటలు ప్రయోగిస్తూ

చెప్పాను. ఆమెకు ఓదార్పు; దైర్యం; ఆలోచన వంటివి యివ్వటానికి యత్నించాను.

నా మాటలు నాకు తృప్తి కలిగించాయికాని ఆమెలో చలనం కలిగించలేదని చిన్న అనుమానం వచ్చింది. నేను మాట్లాడుతూనే వున్నాను. ఆమె వింటూనే వుంది.

“వస్తానురా!” అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

వరం వెళ్ళిపోవడంలో, ఆ నడకలో, ఆ కనులలో ఏదో బలమైన నిర్ణయం; అటూ ఇటూ ఊగే మనసూ రెండూ నాకు స్పష్టంగానే కనుపించాయి.

ఆమె నిర్ణయం ఏమిటో నా ఊహకు అందలేదు.

మరోమారు వెనక్కి విలిచి మాటాదాలి అనుకున్నాను. ఇంతకన్న ఏం మాట్లాడతాను? ఏం చెయ్యగలగుతాను? అందుకే పూరుకొన్నాను.

మర్నాటి ఉదయానికి ఆమె నిరయమేమిటో ప్రపంచమంతటితోబాటు నాకు తెల్సిపోయింది.

ఏచిప్పాడిలా వరుగెత్తాను.

ఆత్మీయుల రోదనలమధ్య విరగగొట్టబడిన తలుపుల మధ్య గది మధ్య నేలమీద పడుంది వరం! ఆమె కక్కిన రక్తం ఆమె తాగిన ఎంజీన్ డబ్బా రాత్రంతా ఆమెబడిన నరకయాతనను విప్పి చెప్పుతున్నాయి. అందమయిన వరం భయానకమయిన చావును వరంగా పొందింది.

అయితే ఆమె చావుకు కారణం ఆమె పిరికి తనమూ; నేనామెకు దైర్యాన్ని కలిగించలేక పోవటమూ;

ఆమె ప్రశ్నలనూ నా జవాబునూ పడేపడే గుర్తు చేసుకొన్నాను. నా కళ్ళముందున్న పొరలు కొద్దిగా తొలగుతున్నాయి.

ఒకరిమీద కక్ష తీర్చుకోవటం కోసం 'సెంటి మెంట్స్'ను నా తండ్రి తెగ నరుక్కున్నంత సులువుగా—ఒకరిని రక్షించటంకోసం నేను తెగ నరుక్కులేక పోయానన్న విషయం నా గుండెలో కల్యంతలా నాటుకుంది :

అచరణకూ ఆలోచనకూ ఎంతదూరం!!! □